

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)

“ ____ ” _____ 2020 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Туризм»

на тему

**«ОРГАНІЗАЦІЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ В
ТУРИСТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Дідик Катерина Володимирівна

(підпис)

Науковий керівник:

канд. геогр. наук, доцент

Ярьоменко Сергій. Григорович

(підпис)

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Дідик К.В. «Організація і регулювання транспортних послуг в туристській діяльності».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка і управління туризмом»-Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об'єкт дослідження-організація автотранспортного обслуговування туристів. Предметом кваліфікаційної роботи є особливості транспортного обслуговування туристів автомобільним транспортом, організаційні аспекти.

У роботі проаналізована сутність, регулювання та напрями удосконалення автобусних послуг в туристській діяльності.

Ключові слова: туристична фірма, транспорт, транспортні послуги, туризм, інфраструктура.

ANNOTATION

Didik K.V. "Organization and regulation of transport services in the tourist industry."

Qualification work for the Bachelor's Degree in the specialty 242 "Tourism" for the educational program "Economics and Tourism Management" -Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

Qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used.

Object of research-organization of motor transport services of tourists. The subject of qualification work is features of transport service of tourists by motor transport, organizational aspects.

The essence, regulation and directions of improvement of bus services in tourist activity are analyzed in the work.

Keywords: travel agency, transport, transport services, tourism, infrastructure.

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АВТОТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ	7
1.1.Сутність автотранспортного обслуговування туристів.....	7
1.2.Особливості організації перевезення туристів автотранспортом	12
1.3.Нормативна база обслуговування перевезення туристів автомобільним транспортм	20
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ АВТОТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ЕТНОТУР»	25
2.1. Загальна характеристика туристичного підприємства ТОВ «Етнотур».....	25
2.2. Аналіз організації обслуговування автобусних турів на підприємстві ТОВ «Етнотур»	38
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОДОРОЖЕЙ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ЕТНОТУР»	48
3.1 Напрямки удосконалення організації автотранспортного перевезення туристів.....	48
3.2. Розробка стандартного автобусного туру туристичним підприємством ТОВ «Етнотур» та економічне обґрунтування туру.....	54
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Нині індустрія туризму займає провідні позиції в світовій системі господарювання, тому досить закономірно постає питання про місце України на світовому ринку туристичних послуг та рівень розвитку туризму в країні. Загалом, варто відмітити, що Україна має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму, а саме: вигідне геополітичне положення, сприятливі кліматичні умови, великий туристично-рекреаційний та культурно-історичний потенціал.

Бурхливий розвиток транспортних засобів та шляхів сполучення поряд з іншими чинниками (науково-технічна революція, наслідками якої стала зміна якісного рівня продуктивних сил; урбанізація; збільшення кількості вільного часу; загальне зростання культурного рівня населення) став потужним поштовхом для посилення міжнародної туристичної діяльності.

Розвиток туризму протягом усієї світової історії був неможливий без розвитку транспорту. Саме розвиток транспортних засобів і будівництво масових транспортних шляхів, по суті, і стали головними рушійними силами появи такого нового соціально-економічного феномену XX століття, як туризм. Тому дослідження проблем розвитку туризму завжди суміжне із дослідженням проблем розвитку транспортних систем. Не є винятком і Україна.

На особливу увагу заслуговує розвиток транспортного туризму, актуальність якого полягає в тому, що управління розвитком послуг транспортної інфраструктури туризму здатне сприятливо впливати на туризм в цілому, гармонізувати структуру туристських пакетів і забезпечити задоволення споживчого попиту, сприяти розвитку нових форм туризму, забезпечити транспортну доступність нових туристських напрямів і сприяти економічному розвитку країн і регіонів.

Актуальність теми обумовлена тим, що транспортні перевезення відіграють важливу роль в наданні туристичних послуг і є одним з головних чинників його розвитку.

Питання транспортного обслуговування і перевезення туристів, організації транспортних подорожей розглядали у своїх роботах такі фахівці як: Аріон О. В., Антоненко І., Бабарицька В. К., Герасименко В. Г., Замкова А. В., Кифяк В. Ф., Любіцева О. О., Мальська М. П., Мельник І., Фастовець О. Б., Біржаков М. Б., Бутко І. І., Гуляєв В. Г., Ільїна О. М., Дурович А. П., Котельникова В. Є., Кусков А. С., Остова О. Я., Одінцева Т. Н., Сенін В. С., Чудновський В. Ф. та інші.

Мета роботи полягає в дослідженні особливостей транспортного обслуговування в туризмі.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність автотранспортного обслуговування туристів;
- визначити особливості організації перевезення туристів автотранспортом;
- розглянути нормативну базу обслуговування перевезення туристів автомобільним транспортом;
- розглянути загальну характеристику туристичного підприємства ТОВ «Етнотур»;
- провести аналіз організації обслуговування автобусних турів на підприємстві ТОВ «Етнотур»;
- розглянути розробку стандартного автобусного туру туристичним підприємством ТОВ «Етнотур».

Об'єктом дослідження є процес організації автотранспортного обслуговування туристів.

Предметом кваліфікаційної роботи є теоретико-методологічні аспекти особливості транспортного обслуговування туристів автомобільним транспортом.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використано широкий спектр сучасних загальнонаукових методів та підходів. У дослідженні

використано статистичні та графічні методи, методи порівняльного аналізу та узагальнення даних, методи теоретичного узагальнення, системного аналізу, аналізу й синтезу, структурно-функціональний метод.

Інформаційна база дослідження. Теоретичну основу дослідження складають роботи вітчизняних і закордонних авторів. Практичну основу роботи складають дані про роботу туристичного підприємства ТОВ «Етнотур».

Структурно робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

Туристична індустрія є міжгалузевим комплексом підприємницьких структур з виробництва та реалізації туристичного продукту для внутрішнього й міжнародного туризму.

Таким чином, діяльність всіх суб'єктів туристичного бізнесу і сторонніх організацій, які залучаються до реалізації програми туру, визначають як туристичну індустрію, яка є елементом функціонально-компонентної структури господарства держави і являє собою інтегровану систему галузей, виробництв і видів діяльності, об'єднаних загальною метою та програмою розвитку.

Розвиток транспортної інфраструктури дає можливість розширювати географію подорожей та розбудовувати шляхи сполучення, формувати транспортну систему в цілому. Разом з тим, швидкий розвиток та вдосконалення транспортних засобів змушує організаторів відпочинку задовольняти різноманітні та динамічні вимоги туристів щодо транспортного обслуговування різних вікових, соціальних, мотиваційних категорій.

Транспортна інфраструктура туризму - це комплекс, що охоплює транспортні засоби, транспортні об'єкти, транспортні та туристичні компанії, транспортні шляхи і маршрути, об'єкти сервісу і туризму в системі транспортного обслуговування, засоби інформації і зв'язку, трудові ресурси, що використовуються для організації туризму.

Таким чином, в цілому розвиток транспортної інфраструктури, як невід'ємної частини загальної стратегії розвитку туризму, орієнтований не тільки на підвищення якісних показників підприємств туризму, а й на покращення якості життя населення і сприяння економічному зростанню регіону/країни. Роль і значення транспортної інфраструктури в туристичному підприємстві переоцінити неможливо, оскільки підприємництво в туризмі носить явно виражений соціальний характер і передбачає

цілеспрямовані дії не тільки прибуткової роботи підприємств, а й задоволення потреб людей у якісному відпочинку, подорожах і т.д.

Аналіз наведених визначень свідчить, що транспортна послуга є невід'ємною складовою туризму і туристського продукту. Таким чином взаємозв'язок транспорту і туризму закріплено на законодавчому рівні.

Автомобільний транспорт найбільш широко використовується в туризмі, оскільки забезпечує доставку туристів «від дверей до дверей». У цих цілях застосовуються як регулярні пасажирські перевезення (рейсові автобуси), так і нерегулярні (власний транспорт туристичного підприємства, орендовані транспортні засоби та особистий транспорт туриста).

Таким чином, важливе значення у реалізації державної політики має виявлення основ безпеки туризму, нормативного регулювання відносин у галузі туризму (туристичного, готельного, екскурсійного та інших видів обслуговування громадян), ліцензування в галузі туризму, стандартизації і сертифікації туристичних послуг, визначення кваліфікаційних вимог до посад фахівців туристичного супроводу, видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу, встановлення системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу, організації і здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в галузі туризму.

Місією туристичного підприємства ТОВ «Етнотур» є надання туристичних послуг та організація внутрішнього туризму та туристичних подорожей за межі України.

Окремим і серйозним напрямком туроператора ТОВ «Етнотур» є відпочинок в Україні та в'їзний туризм:

Методика розробки туру туристичним підприємством ТОВ «Етнотур» має ґрунтуватися на логічності побудови траси маршруту з урахуванням вищезазначених факторів та синхронності роботи як постачальників, так і посередників, задіяних в обслуговуванні туристів.

Отже, наявний асортимент туристичних послуг дозволяє ТОВ «Етнотур» конкурувати з іншими туристичними підприємствами, водночас в останні роки підприємство активно шукає нові можливості для реалізації власних послуг, намагаючись впроваджувати інновації, які б дозволили покращити позиції компанії на ринку. Отже, діяльність підприємства в подальшому має бути спрямована на подальше впровадження інновацій у сфері вдосконалення системи туристичного обслуговування споживачів.

Сильна конкуренція на ринках іноземного та зарубіжного туризму змусила туристичні підприємства урізноманітнювати пропозиції із внутрішнього туризму й екскурсій. Тому номенклатура внутрішніх турів постійно розширюється.

У сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку туристичних послуг довгостроковий успіх ТОВ «Етнотур» нерозривно пов'язаний з її здатністю безперервно впроваджувати інновації.

При організації перевезень рейсовими автобусами ТОВ «Етнотур», як правило, укладає агентські угоди з компаніями-перевізниками. Це є дуже вигідним для туристичних компаній, які не мають значного обігу коштів.

В цілому зважаючи на існуючий розвиток ринку і рівня конкуренції на ньому, а також зважаючи на можливі загрози для туристичного підприємства ТОВ «Етнотур» досить важливим питання розробки інноваційного туристичного продукту «Магічне Закарпаття», що допоможе компанії реалізувати свої конкурентні переваги і створити більш стабільну позицію на ринку.

Отже, розробка та впровадження інноваційного туру «Магічне Закарпаття» допоможе туристичному підприємству ТОВ «Етнотур» реалізувати свої конкурентні переваги і створити більш стабільну позицію на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР // Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>
2. Про автомобільний транспорт. Закон України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
3. Правила надання послуг пасажирським автомобільним транспортом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-97-п>.
4. Аналітика та статистика Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.[Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=be44a1a7-69b3-4a77-a86a-447499abcdd6&tag=Analitika&isSpecial=true>
5. Бастракова Н. Український туристичний бізнес: сучасний стан, проблеми та перспективи // Молода економіка.- 2003.- № 1.- С.4-8.
6. Батман В.С. Державне регулювання туристичного бізнесу України / В.С. Батман // Матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом». -Маріуполь: МДУ, 2018. -С.42-43
7. Безносьок В.Д. Туризм і його місце в соціально-економічному розвитку України // Регіональна економіка (укр.).- 2001.- № 1.- С.232-236.
8. Беспалов О.А. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туристичного ринку в Україні / О.А. Беспалов // Економіка: реалії часу. –2017. –№6. –С.9-17.
9. Бордун О.Ю. Транспортна інфраструктура західноукраїнського прикордоння: економіко-географічне дослідження: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія» / О.Ю. Бордун. – Львів, 2003. – 20 с.

10. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. / В. Г. Герасименко, А. В. Замкова. Навчальний посібник — Харків: Бурун Книга, 2011. — 112 с.
11. Герасименко В.Г., Нездойминов С. — Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку. -Харків: ИД «Інтекс», 2012.
12. Гречаник В. П. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму: Україна і світ / В. П. Гречаник, С. М. Васильченко // Вісник Прикарпатського університету. Серія : Економіка. – Івано-Франківськ : Плай, 2008. – № 6.
13. Давиденко І.В. - організаційно-економічний механізм регулювання розвитку рекреаційної системи регіону. Спеціальність: 08.02.03 - Організація управління, планування і регулювання економіки. Одеський державний економічний університет, 2006. Наук. керівник - д.е.н., проф. Семенов В.Ф.
14. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
15. Дорошкевич Д.В. Комплексний підхід до розвитку транспортної інфраструктури територій Причорноморського регіону [Електронний ресурс] / Д.В. Дорошкевич // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 20. – С. 57-61. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2014_20_13.
16. Зінов'єв Ф. В. Інноваційні підходи до розвитку туристичної галузі України / Ф. В. Зінов'єв, О. В. Бартошук // Інноваційна економіка – 2012 - №4 (30) – С. 161-164.
17. Кальченко О.М. Проблеми інноваційного розвитку туристичної галузі України. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: // http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vcndtu/2010_41/18.htm.
18. Карась О. А. Розвиток транспортної інфраструктури України в умовах активізації міжнародного туризму : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02 / О. А. Карась ; Тернопільський національний економічний університет. – Т., 2012. – 21 с.

19. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
20. Костюк О.М. Туризм і його розвиток в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://tourismbook.com/books/book-34/>
21. Кошова Б.Р. Соціально-економічний розвиток туристичної інфраструктури: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / Богдана Романівна Кошова; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2018. – 24 с.
22. Кучерук Г. Ю. Якість транспортних послуг: управління, розвиток та ефективність: монографія / Г. Ю. Кучерук. Київ: РВЦ ДЕТУТ, 2011. – 208 с.
23. Марценюк Л.В., Розробка класифікації туристичних подорожей з використанням різних видів транспорту. Економіка та держава № 4/2016 — Режим доступу: <http://www.economy.in.ua>
24. Лендел О.Д. Напрямки розвитку інфраструктури ринку туристичних послуг регіону / О.Д. Лендел // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2018. – №1. – С. 110-116
25. Литвин, О. В. Транспортні засоби в системі туристичної індустрії / О. В. Литвин, І. М. Кирилюк // Науковий журнал «Економічні горизонти». – 2017. – № 1(2). – С. 57–61.
26. Логутова Т.Г. Сучасний стан транспортної інфраструктури України [Електронний ресурс] / Т.Г. Логутова, М.М. Полторацький // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Вип. 2(2). – С. 8-14. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2015_2\(2\)__3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2015_2(2)__3).
27. Марценюк Л.В. Основні засади розвитку транспортного туризму в Україні / Л.В. Марценюк // Вісн. Дніпропетр. нац. ун_ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. — Д., 2013. — Вип. 47. — С. 24—32.

28. Масюк Ю.О. Стратегічне управління розвитком туризму в Україні: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / Юлія Олегівна Масюк; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2017. – 318 с.

29. Мельник А. О. Перспективи розвитку вітчизняного туризму в умовах євроатлантичної інтеграції / А. О. Мельник, І. А. Чапліч // Вісник Хмельницького національного університету : [науковий журнал]. – Хмельницький, 2009. – № 1. – С. 76-80.

30. Мельниченко С. В., Ведмідь Н. І. Менеджмент підприємства туристичної індустрії.— К.: КНТЕУ, 2005. — 217 с.

31. Мунін Г.Б., Чабан Р. Аналіз стану і перспективи розвитку туризму та готельного бізнесу в Україні // Формування ринкових відносин в Україні (укр.).- 2003.- № 5.- С.60-65.

32. Національна транспортна стратегія України до 2030 року. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/content/krugliiy-stil-z-pitan-onovlennya-nacionalnoi-transportnoi-strategii-ukraini-do-2030-roku.html>.

33. Нездоймінов С.Г. Туризм як фактор регіонального розвитку. Методологічний аспект і практичний досвід. – Одеса: Астропринт. – 2009. – 306 с.

34. Нездоймінов С.Г. Напрямки і форми розвитку рекреації і туризму в регіоні на основі активізації Підприємницьке діяльності. Спеціальність: 08.00.05 - Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень. . – 2010.

35. Офіційний сайт Be inside [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://beinside.ua/program/be-enriched>.

36. Офіційний сайт Travel to Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://travel-to-ukraine.info/en>.

37. Офіційний сайт Ukraine Travel Secrets [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukraine-travel-secrets.com>.

38. Офіційний сайт Асоціації Лідерів Турбізнесу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.altu.com.ua/News/>.

39. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=7ce03fa9-91c1-4b9f-9d7c-948d8a7203e6&title=MinekonomrozkvitkuPrezentuvaloTuristichniiPromorolikUkraini>.

40. Офіційний сайт Світової організації туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mkt.unwto.org/en/barometer>.

41. Офіційний сайт ТОВ «Етнотур» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.etnotur.ua/>

42. Охріменко А.Г. Проблеми та перспективи залучення інвестицій в туристичну сферу в рамках Європейської інтеграції України / А.Г. Охріменко, І.Я. Антоненко // "Фондовий ринок". – 2010. – № 16. – С. 28-32– 2002. – 235 с.

43. Паламарчук В. А., Белова О. В. Умови розвитку вітчизняної туристичної сфери в процесі подолання кризових явищ [Електронний ресурс] /Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2017_1/Belova_110.htm

44. Розвиток туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marshruty.in.ua/index.php/rozvytokturizmu-v-ukraini.php>. –

45. Суходуб В. С. Роль міжнародного туризму в економічному розвитку країн світу /В. С. Суходуб // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. – Луцьк,2007. – № 12. – С. 245-251.

46. Темник І. О. Умови та чинники розвитку міжнародного туризму / І. О. Темник // Ефективна економіка : [електронне наукове фахове видання] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

47. Хумарова Н. Економіка: реалії часу, с. 233-236. – Формування конкурентноспособних послуг в туристичному секторі рекреаційної діяльності. – 2012.